

Församlingsinstruktion

för Västra Frölunda pastorat

I pastoratet ingår Näsets, Styrös, Tynnereds, Västra Frölunda och Älvsborgs församlingar. Pastoratet ingår i Göteborgs södra kontrakt i Göteborgs stift.

Kyrkofullmäktiges godkännande, datum och paragraf: 2019-10-23/§26 .....

Kyrkoherdens godkännande, datum: 2019-10-22 .....

Församlingsinstruktionen utfärdad av domkapitlet i Göteborgs stift;

datum och paragraf: 2019-11-11/§95 .....

Omvärldsanalys

Näset, Styrö, Tynnered, Västra Frölunda och Älvsborgs församlingar bildar tillsammans Västra Frölunda pastorat sedan 1 januari 2018. Här ges en översiktlig beskrivning av den tid och det sammanhang som Svenska kyrkan i Västra Frölunda befinner sig och verkar i. Hur påverkar omvärlden vår organisation?

En globaliserad värld

Vad som händer i en del av världen påverkar förhållanden på andra platser. Många goda krafter verkar för en bättre värld samtidigt som krig, flyktingströmmar och klimatpåverkan i spåren av skeva maktstrukturer och ensidiga ekonomiska intressen driver utvecklingen i negativ riktning. I en globaliserad värld möter församlingarna nya utmaningar och möjligheter. Ett exempel är digitaliseringen som omdanar samhället i grunden. Den bidrar till att nya mötesplatser skapas, att informationen görs mera tillgänglig och att relationer och kontaktnät utvidgas. För kyrkan, som har lång tradition av att skapa förutsättningar för människor att mötas, är digitaliseringen ett sätt att öppna nya möjligheter för detta. Samtidigt är det av vikt att ge plats för det etiska samtalet om digitaliseringens baksidor och möta frustrationer som uppstår när samhället omvandlas i snabb takt till följd av bland annat artificiell intelligens.

Klimatkrisen i vår omvärld eskalerar och förvärras samtidigt som medvetenheten har ökat på många nivåer. Som en stor fastighetsägare kan pastoratet bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom hushållning av våra gemensamma resurser. Församlingarna kan också lyfta fram de existentiella och andliga dimensionerna i frågan för att möta oro, ta vara på engagemang och vara ett föredöme.

Ett nationellt sammanhang

Unga människors tro och tillhörighet är under förändring. Andelen utträden i Svenska kyrkan är dubbelt så hög bland unga vuxna än för de som är äldre. Det handlar inte bara om ekonomi, utan också om bristen på gudstro och kyrkans relevans. Människors förtroende med det kristna språket minskar. Förutsättningarna förändras därmed för församlingarnas undervisning om kristen tro när unga människors tro och tillhörighet tar sig andra uttryck. I grunden har människan ett behov av att förstå världen och skapa begriplighet och mening men har av olika skäl allt svårare att finna svar på sina livsfrågor inom kyrkans ram.

Den psykiska ohälsan ökar i det svenska samhället, främst bland ungdomar, unga vuxna och i yngre medelåldern. Svenska kyrkan har en lång tradition av att vara en existentiell resurs för människor genom att värna, bevara och tillgängliggöra kulturarvet. Att skapa mening och engagemang är en utmaning för församlingarna. Dessa behöver fortsätta att erbjuda sammanhang av gemenskap, enskilda möten och andlig fördjupning som befrämjar hälsa.

Vårt samhälle utmanas genom växande klyftor, segregation och bostadsbrist och församlingarna möter ökade diakonala behov och förväntningar från den offentliga välfärdens organisationer. Utmaningen ligger bland annat i att hitta kreativa samverkansformer som tydliggör kyrkans särskilda uppdrag att vara en röstbärare för de människor som är särskilt utsatta när välfärden brister.

Det lokala

Närheten till havet har präglat området, livet och människorna i Västra Frölunda sedan urminnes tider. Idag är det en rik variation av skärgård och stad. Läget vid havet har gjort området attraktivt att bo i och det finns ett aktivt förenings- och kyrkoliv. Många andra samfund är representerade i området. Här finns allt ifrån välbärgade villaområden och skärgårdsmiljö till områden med flerbostadshus som byggdes på 50-, 60- och 70-talen. Nya bostäder planeras framförallt att längs spårvägens sträckning mot Tynnered men också en del andra förtätningar pågår.

Området präglas av att människors förutsättningar att växa, bo och arbeta är ojämlik. Det finns betydande skillnader exempelvis vad gäller ohälsotal, medelinkomst, förvärvsfrekvens, andel ensamhushåll, utlandsfödda och utbildningsnivå. Vissa områden har drabbats av gängkonflikter och kriminalitet. I några delar av pastoratet lever människor sida vid sida med andra religionstillhörigheter och traditioner, medan andra delar är mer homogena. Skärgården är glesbygd, trots att den tillhör en storstadskommun.

Som kyrka vill vi motverka segregationen genom att på olika sätt bygga broar. Diakonin samordnas i pastoratet och vi uppmuntrar ideella till ansvarstagande över församlingsgränserna för att på så vis bidra till en nödvändig integrering.

De boende framhåller i allmänhet att man upplever god grannkontakt och samhörighet. Invånarantalet förväntas öka i pastoratet de kommande åren. Särskilt vad gäller andelen äldre över 75 år och skolbarn. Pastoratet har närmare 70 000 invånare, varav hälften är medlemmar i Svenska kyrkan. Andelen tillhöriga skiljer sig åt mellan de fem församlingarna.

Utöver bostäder finns företag inom bland annat handel och sjöfart. En stor arbetsplats är Göteborgs garnison. Skolor och äldreboenden är arbetsplatser där många personer vistas. Frölunda torg besöks av många människor dagligen. Skärgården och kustlinjen är attraktiva och lockar många besökare, både göteborgare och långväga turister.

Pastoralt program

Västra Frölunda pastorat vill vara en öppen, tydlig kyrka som på ett relevant sätt förmedlar evangeliet till alla människor, en kyrka som människor har en positiv relation till och känner glädje över att tillhöra. Kyrkans mål är att uppfylla syftet med Guds mission och delta i det pågående arbetet för befrielse och försoning. Mission, som betyder sändning, tar sig ibland uttryck i konkret församlingsverksamhet och därför vill vi ha ett missionsperspektiv på den grundläggande uppgiften.

Gudstjänst

"Där två eller tre är samlade i mitt namn är jag mitt ibland dem" Matt 18:20

Gudstjänsten är kyrkolivets centrum och hela församlingens gåva och ansvar. Söndagens gudstjänst ska vara centrum och utgångspunkt för verksamheten i pastoratet. Gudstjänsten utformas lokalt i församlingarna och mångfalden som präglar pastoratet bör synas även i gudstjänsterna. Det ska därför finnas en variationsrikedom och öppenhet för att utveckla gudstjänsten i församlingarna vad gäller form och innehåll. Ett sätt att öka tillgängligheten till gudstjänsterna är att erbjuda dem vid olika tidpunkter. Det kan också handla om gudstjänster i vardagen i anslutning till gruppverksamheter och öppna mötesplatser.

Gudstjänstlivet ska vara väl förankrat i evangeliet om Jesus Kristus. Gudstjänsterna ska präglas av gästfria miljöer, tillgänglighet och delaktighet. Vi vill att gudstjänsterna ska vara angelägna och beröra alla sinnen. Vi vill erbjuda gudstjänster för alla åldrar och har ambitionen att det ska finnas plats för barnen när vi firar huvudgudstjänst. Pastoratet ser det också som en självklarhet att samverka med andra kyrkor och samfund.

De kyrkliga handlingarna utgör en stor del av våra gudstjänster. Det är många som deltar och det är viktigt att gudstjänsterna är väl förberedda av de medverkande. Dop, vigslar och begravingar är för många det enda mötet med kyrkan. Det ska finnas plats för individuella variationer vid utformandet av de kyrkliga handlingarna. Det innebär att vara lyhörd för de anhörigas önskemål inom ramen för Svenska kyrkans handbok.

Undervisning

"Led mig i din sanning, lär mig, du som är min Gud, min räddare." Ps 25:5

Allt lärande i pastoratet ska ses som dopundervisning. Dopet är inledningen på en livslång resa med möjlighet att växa och mogna i den kristna tron, ett lärande till hjälp och stöd för att tyda och tolka tro och liv under livsvandringen. Gästfrihet ska prägla församlingarna så att en trygg miljö skapas. I en miljö av tillit vågar vi dela frågor om tro och liv. Bibelns berättelser möter vår livsberättelse; vi är inte ensamma.

Undervisningen ska vara tydlig, lyhörd och trovärdig. Den huvudsakliga uppgiften är att väcka och fördjupa tron och föra evangeliet om Jesus Kristus vidare till nästa generation.

Vi ska praktisera många former för lärande och med olika fokus beroende på ålder och sammanhang. Församlingarna i pastoratet kompletterar varandra genom att arbeta med olika metoder och inriktningar.

För de yngre finns öppen förskola och många barngrupper som både har profiler med musik och kör, pyssel eller äventyr. Skolaktiviteter, jul- och påskvandringar erbjuds som ger barnen möjligheter att uppleva kyrkorummet och bibelns berättelser och även få kunskap kring de stora högtiderna. Pastoratet bedriver också heltidsförskola med kristen profil. Förskolorna ska ha ett nära samarbete med respektive församling.

Konfirmandarbetet planeras på pastoratsnivå och erbjuder olika profiler och tider. Gemensamma projekt med konfirmandgrupperna och de unga ledarna ska stimuleras. För de vuxna finns samtalsgrupper, körer, böne- och besöksgrupper.

Diakoni

"Bär varandras bördor så uppfyller ni Kristi lag." Gal 6:2

Diakoni är att tjäna och ha omsorg om medmänniskan. Diakonins mål ska vara att inspirera till diakonalt arbete och skapa platser där alla kan mötas i ögonhöjd. Det innebär att möta människor i livets olika sammanhang och särskilt i utsatta livssituationer. Det handlar också om att arbeta över gränser och att samverka med goda krafter i ett föränderligt samhälle.

Diakonin är alla döptas uppgift. Det är också ett gemensamt ansvar för Västra Frölunda pastorat och dess fem församlingar. Målet är att skapa mötesplatser där vi ser möjligheter att stödja och stärka varandra som människor. Det kan handla om att få växa in i ett socialt och andligt sammanhang. Det kan också vara att få inspireras till diakoni genom att utvecklas som ideell medarbetare i pastoratets olika verksamheter. Diakonin i Västra Frölunda pastorat vill vara utåtriktad, både genom att möta människor där de är och vara en röst för de som befinner sig i utsatta situationer.

I pastoratet finns diakonal verksamhet i form av stöd för familjer och för enskilda, gudstjänst på äldreboenden, gemenskapsresor, soppluncher, utdelande av matkassar och kläder, öppna fondcaféer, hembesök och själavård, grupper och sammankomster. Den största delen av diakonin utövas i församlingarna, men den samordnas i pastoratet och fortsätter utveckla strategier utifrån lokala behov.

Västra Frölunda pastorat har avtalat att ge ekonomiskt bidrag till Göteborgs Kyrkliga Stadsmission, Kyrkans Jourttjänst och Kyrkans Familjerådgivning. Genom avtal med de andra kyrkliga enheterna i Göteborg bidrar pastoratet till att upprätthålla de gemensamma diakonala verksamheterna, till exempel sjukhuskyrkan.

Mission

"Som Fadern har sänt mig sänder jag er." Joh 20:21

Kyrkans mål är att uppfylla syftet med Guds mission och delta i det pågående arbetet för befrielse och försoning. En församling finns för att Guds rike ska utbredas och för att vi ska kunna känna igen Guds närvaro bland oss.

I pastoratets församlingar ska vi skapa mötesplatser för alla åldrar och människor innanför och utanför kyrkan i syfte att sprida det kristna budskapet. Vi ska därmed också aktivt arbeta för att finnas med i sammanhang där många människor är i rörelse.

Vårt mål är att fler ska hitta till gudstjänster och verksamheter, men också att finnas hos människor i vardagen. Det görs bland annat genom utgivning av tidningen Våga och via sociala medier som på ett tilltalande och relevant sätt når ut med kyrkans budskap. Målet är att vara närvarande genom artiklar och inlägg som ger hopp och mening. Pastoratets kommunikation är ett sätt att utöva missionen.

En del av missionsarbetet går ut på att stödja utvecklingsarbete och arbeta för en hållbar värld, utöva påverkan i internationella rättvisefrågor och bistå vid katastrofarbete. Genom ACT Svenska kyrkan synliggörs vår relation till systerkyrkor och organisationer runt om i världen. Pastoratets internationella grupper vill bidra till ACT:s arbete genom insamlingar, spridning av kunskap och opinionsbildning.

Prioriterade områden

Klimat

Det är en del av kyrkans uppdrag att värna om jorden vi har fått att förvalta och att bidra till skapelsens återupprättelse. Hållbarhet är ett angeläget ämne då konsekvenserna av global uppvärmning blir allt allvarigare. Som pastorat har vi ett ansvar för att vara med och leda en god utveckling. Vi ska aktivt arbeta för en hållbar utveckling och för att sporra varandra att vara del i resan genom att bjuda in till samtal och bilda opinion.

Ungdomar

Pastoratet ska vara en mötesplats för människor i alla åldrar längs hela livets resa. Utrymmet för ungdomar behöver bli större. Kyrkan ska finnas och nå ut till platser där ungdomarna finns, i skola, på fritidsgårdar, i idrottsföreningar, på nätet och andra sammanhang. Vi ska tillsammans bidra till att ge ungdomar goda miljöer där det finns utrymme att växa.

Idealitet

I pastoratet är ideella medarbetare viktiga bärare av erfarenhet och kunskap. Kyrkan har möjlighet att göra mer inom till exempel diakonin när ideella tar ansvar för grupper och leder verksamheter. Församlingen är en plats för tro och gemenskap där ideellt medarbetarskap har en självklar del. Pastoratet ska utveckla en strategi för att ta vara på och fördjupa ideellas deltagande och engagemang.

Barnkonsekvensanalys

Barnen har en viktig plats i kyrkan vilket reflekteras i alla delar av församlingsinstruktionen. I omvärldsanalysen lyfts klimatfrågan och digitaliseringen fram vilka på ett särskilt sätt påverkar barn och unga, nu och i framtiden. Vi konstaterar också att den psykiska ohälsan ökar främst i yngre åldrar och att ungas tro och tillhörighet tar sig uttryck på nya sätt. I det lokala lyfts de ojämlika förhållandena inom pastoratet fram. Denna ojämlikhet är något som drabbar barnen i stor utsträckning.

I det pastorala programmet har barnen ett stort utrymme. Det ska finnas plats för barnen när vi firar huvudgudstjänst och en stor del av undervisningen riktar sig till barn och unga. En del av diakonin är stöd till familjer och genom det internationella arbetet får många barn och unga bättre livsmöjligheter. Ett prioriterat område är särskilt riktat till ungdomar.

Domkapitlets regler med mera

Huvudgudstjänster med nattvard under ett kyrkoår

Domkapitlet har beslutat att en huvudgudstjänst firas varje sön- och helgdag i varje församling i pastoratet. I varje församling ska högmässa/mässa firas som huvudgudstjänst minst två gånger varje månad. Sammanlysningar får ske fem gånger per år.

Ekumeniska huvudgudstjänster

Domkapitlet har beslutat att ekumenisk huvudgudstjänst får firas en gång per år i Tynnereds församling. De samfund som förutom Svenska kyrkan deltar är Pingstkyrkan, Ekumeniakyrkan, Svenska Alliansmissionen, Katolska kyrkan och Syrisk-ortodoxa kyrkan.

Kompetensnivå på kyrkomusikertjänsten

I pastoratet finns för närvarande följande kyrkomusikerbefattningar: 1 försteorganist, 2 organister, 6,5 kantorer och 1 musiker. Domkapitlet har beslutat att minst två av pastoratets kyrkomusiker skall vara försteorganist.

Konfirmandundervisning

Domkapitlet har beslutat att pastoratets församlingar ska följa Svenska kyrkans konfirmandriktlinjer.

Prästtjänster

Stiftsstyrelsen har beslutat att minst elva komministerbefattningar skall finnas i pastoratet. Pastoratets prästtjänster är disponerade på församlingarna enligt följande: Näset två, Styrö två, Tynnered tre, Västra Frölunda tre och Älvsborg fyra.

Övriga tjänster

I pastoratet finns sju diakonbefattningar som disponeras enligt följande: På pastoratet 0,75 (diakoniamordnare), Näset 1, Tynnered 2, Västra Frölunda 1,75 och Älvsborg 1,5.

Kyrkor i pastoratet

Kyrkor, kapell och gudstjänstlokaler:

I Näsets församling: Näsets kyrka

I Styrö församling: Styrö kyrka, Asperö kyrka, Brännö kyrka, Donsö kyrka, Vrångö kyrka. Av dessa är Brännö, Donsö och Vrångö kyrka föreningskyrkor.

I Tynnereds församling: Tynnereds kyrka och Grevegårdens kyrka

I Västra Frölunda församling: Västra Frölunda kyrka

I Älvsborgs församling: Älvsborgs kyrka och Furåsens kyrka, vilken ägs av Småkyrkofonden.

Kyrkornas nyttjande

1. Nässets församling
  - a) Nässets kyrka 3,6 gånger per vecka. Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänst, musikgudstjänst, kyrkliga handlingar och övriga veckogudstjänster.
2. Styrös församling
  - a) Styrös kyrka 2,3 gång per vecka. Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänst, musikgudstjänst, kyrkliga handlingar och övriga veckogudstjänster.
  - b) Asperö kyrka 0,6 gång per vecka. Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänst, musikgudstjänst, och övriga veckogudstjänster.
  - c) Brännö kyrka 0,5 gång per vecka. Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänst, musikgudstjänst, kyrkliga handlingar och övriga veckogudstjänster.
  - d) Donsö kyrka 1,6 gång per vecka. Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänst, musikgudstjänst, kyrkliga handlingar och övriga veckogudstjänster.
  - e) Köpstadssöskolhus 0,25 gång per vecka. Typ av gudstjänst: Huvudgudstjänst
  - f) Vrångö kyrka 1 gång per vecka. Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänst, musikgudstjänst, kyrkliga handlingar och övriga veckogudstjänster.
3. Tynnereds församling
  - a) Tynnereds kyrka 5,7 gånger per vecka. Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänst, musikgudstjänst, kyrkliga handlingar och övriga veckogudstjänster.
  - b) Grevegårdens kyrka 3,1 gång per vecka. Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänst, kyrkliga handlingar och övriga veckogudstjänster.
4. Västra Frölunda församling
  - a) Frölunda kyrka 5,8 gånger per vecka. Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänst, musikgudstjänst, kyrkliga handlingar och övriga veckogudstjänster.
5. Älvsborgs församling
  - a) Älvsborgs kyrka 6,8 gånger per vecka. Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänst, musikgudstjänst, kyrkliga handlingar och övriga veckogudstjänster.
  - b) Furåsens kyrka 0,6 gånger per vecka. Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänst, kyrkliga handlingar och övriga veckogudstjänster.

Den språkliga mångfalden

I vissa av pastoratets församlingar talas många språk, detta gäller i synnerhet Tynnereds och Västra Frölunda kyrka. Här finns verksamheter av hjälpande karaktär som bland annat riktar sig till nyanlända. Viss språkkompetens finns hos anställda medarbetare men framförallt hos ideella medarbetare som på det sättet ger ett mycket viktigt bidrag. Bristande språkförståelse är ofta en utmaning i mötet med den som av olika anledningar söker kontakt med kyrkan.

När det gäller minoritetsspråken finska och teckenspråk ingår pastoratet i avtalet om de gemensamma verksamheterna som Göteborgs nio enheter har slutit. Genom att bidra till verksamheten i Carl Johans pastorat kan vi hänvisa berörda personer dit för gudstjänstliv, själavård och kyrkliga handlingar.